

# **198** วิธีเพื่อการต่อสู้โดยไม่ใช้ความรุนแรง

198 Methods of Nonviolent Action

**Adapted from the 1973 Gene Sharp book 'The Politics of Nonviolent Action: Part 2'**

การแปล: Thammachart Kri-aksorn and Phakin Nimmannorrawong,  
April 2017  
(updated August 2019)

## วิธีการของปฏิบัติการไร้ความรุนแรง 198 วิธี

### วิธีการประท้วงและจูงใจโดยไม่ใช้ความรุนแรง

#### การออกแถลงการณ์อย่างเป็นทางการ

1. สุนทรพจน์ต่อสาธารณชน
2. จดหมายต่อต้านหรือสนับสนุน
3. คำประกาศโดยองค์กรหรือสถาบัน
4. แถลงการณ์ล่ารายชื่อ
5. แถลงการณ์กล่าวหาและประกาศเจตนารมณ์
6. การลงชื่อร้องเรียนโดยกลุ่มหรือมวลชน

#### การสื่อสารโดยขยายฐานผู้ฟังเป็นวงกว้าง

7. คำขวัญ การ์ตูนล้อเลียน และสัญลักษณ์
8. แบนเนอร์ โปสเตอร์ และการสื่อสารผ่านการจัดแสดงรูปแบบต่าง ๆ
9. ใบปลิว จุลสาร และหนังสือ
10. หนังสือพิมพ์และวารสาร
11. เทปบันทึกเสียง วิทยุ และโทรทัศน์
12. การเขียนข้อความบนท้องฟ้าและการเขียนข้อความบนพื้นดิน

#### การประกาศจุดยืนเป็นกลุ่ม

13. การตั้งคณะผู้แทน
14. การให้รางวัลประชด

15. การวิ่งเต้นเป็นกลุ่ม (group lobbying)
16. การประท้วงหน้าอาคาร
17. การจัดสาธิตเลือกตั้ง

### **การแสดงออกเชิงสัญลักษณ์**

18. การแสดงธงหรือสีเชิงสัญลักษณ์
19. การแสดงสัญลักษณ์ผ่านเครื่องแต่งกาย
20. การสวดมนต์และพิธีกรรมศาสนา
21. การส่งมอบสิ่งของเชิงสัญลักษณ์
22. การเปลื้องผ้าประท้วง
23. การทำลายทรัพย์สินตนเอง
24. การใช้แสงไฟเชิงสัญลักษณ์
25. การแสดงภาพบุคคล
26. การวาดภาพประท้วง
27. การทำป้ายหรือตั้งชื่อใหม่
28. การใช้เสียงสัญลักษณ์
29. การทวงคืนสัญลักษณ์
30. การใช้ท่าทางหยาบค้าย

### **การกดดันปัจเจกบุคคล**

31. การ "ตามหลอกหลอน" เจ้าหน้าที่
32. การเยาะเย้ยเสียดสีเจ้าหน้าที่
33. การตีสนิท
34. การสอดส่องเฝ้าระวัง

### **การแสดงและดนตรี**

35. การใช้อารมณ์ขันผ่านละครสั้นเสียดสีและการแก้งำคน
36. การแสดงละครและดนตรี
37. การร้องเพลง

### **การเดินทาง**

38. การเดินสวนสนาม
39. ขบวนพาเหรด
40. ขบวนแห่ทางศาสนา
41. การเดินทางแสวงบุญ
42. ขบวนรถพาหณะ

### **การให้เกียรติผู้เสียชีวิต**

43. การไว้อาลัยทางการเมือง
44. การจัดงานศพล้อเลียน

45. การจัดงานศพเพื่อประท้วง

46. การคารวะหลุมฝังศพ

### **การชุมนุมในที่สาธารณะ**

47. การชุมนุมคัดค้านหรือสนับสนุน

48. การจัดเสวนาประท้วง

49. การนัดประท้วงโดยผู้เข้าร่วมพรางตัว

50. การบรรยายสาธารณะ

### **การถอนตัวและการละทิ้งความเชื่อเดิม**

51. การเดินออก

52. การเจียบใส่

53. การปฏิเสธรางวัล

54. การเพิกเฉยไม่สนใจ

### **วิธีการปฏิเสธความร่วมมือในสังคม**

#### **การอัปเปหิบุคคลต่างๆ**

55. การคว่ำบาตรทางสังคม

56. การคว่ำบาตรทางสังคมโดยเลือกประเด็น

57. การไม่ยอมมีเพศสัมพันธ์
58. การขับไล่ออกจากกลุ่ม
59. การออกคำสั่งห้าม

### **การปฏิเสธความร่วมมือกับงานสังคม ชนบประเพณี และสถาบันต่างๆ**

60. การระงับกิจกรรมทางสังคมและกีฬา
61. การคว่ำบาตรกิจกรรมทางสังคมต่างๆ
62. การนัดหยุดเรียน
63. การแหวกชนบสังคม
64. การถอนตัวจากสถาบันทางสังคม

### **การถอนตัวจากระบบสังคม**

65. การเก็บตัวอยู่ในบ้าน
66. การไม่ให้ความร่วมมือในทางส่วนตัวอย่างเด็ดขาด
67. การนัดกันลาออกจากงาน
68. การหลบภัยในสถานที่ศักดิ์สิทธิ์
69. การหายตัวไปเป็นกลุ่ม

70. การอพยพเพื่อประท้วง (ฮิจเราะห์)

### **วิธีการไม่ให้ความร่วมมือเศรษฐกิจ: (1)**

#### **การคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจ**

##### **ปฏิบัติการโดยผู้บริโภคร**

- 71. การคว่ำบาตรโดยผู้บริโภคร
- 72. การงดบริโภครสินค้าคว่ำบาตร
- 73. นโยบายรัดเข็มขัด
- 74. การหยุดจ่ายค่าเช่า
- 75. การปฏิเสธที่จะเช่า
- 76. การคว่ำบาตรโดยผู้บริโภครทั่วประเทศ
- 77. การคว่ำบาตรโดยผู้บริโภครนานาชาติ

##### **ปฏิบัติการโดยคนงานและผู้ผลิต**

- 78. การคว่ำบาตรโดยคนงาน
- 79. การคว่ำบาตรโดยผู้ผลิต

##### **ปฏิบัติการโดยพ่อค้าคนกลาง**

80. การคว่ำบาตรโดยผู้ค้าส่งและผู้จัดส่ง

### **ปฏิบัติการโดยเจ้าของและฝ่ายผู้จัดการ**

81. การคว่ำบาตรโดยผู้ค้าปลีก

82. การไม่ให้หรือไม่ขายทรัพย์สิน

83. การระงับการจ้างงาน

84. การหยุดให้ความช่วยเหลือทางอุตสาหกรรม

85. การ “นัดหยุดงานใหญ่” โดยพ่อค้า

### **ปฏิบัติการโดยผู้ถือครองทรัพยากรทางการเงิน**

86. การถอนเงินฝากธนาคาร

87. การไม่จ่ายค่าธรรมเนียม

88. การไม่จ่ายหนี้หรือดอกเบี้ย

89. การตัดแหล่งเงินทุนหรือสินเชื่อ

90. การไม่จ่ายภาษี

91. การไม่รับเงินจากรัฐบาล

### **ปฏิบัติการโดยรัฐบาล**

92. การห้ามซื้อขายภายในประเทศ (domestic embargo)

93. การขึ้นบัญชีดำผู้ซื้อขาย



94. การคว่ำบาตรจากนานาชาติโดยประเทศผู้ขาย
95. การคว่ำบาตรจากนานาชาติโดยประเทศผู้ซื้อ
96. การคว่ำบาตรทางการค้าโดยนานาชาติ

### **วิธีปฏิบัติความร่วมมือเศรษฐกิจ: (2) การนัดหยุดงาน การนัดหยุดงานเชิงสัญลักษณ์**

97. การนัดหยุดงานประท้วง
98. การผลงานเพื่อตอบโต้สถานการณ์เฉพาะหน้า

### **การนัดหยุดงานโดยเกษตรกร**

99. การนัดหยุดงานโดยชาวนา
100. การนัดหยุดงานโดยคนงานในเทือกสวนไร่นา

### **การนัดหยุดงานโดยคนกลุ่มพิเศษ**

101. ปฏิเสธการบังคับเกณฑ์แรงงาน
102. นักโทษนัดหยุดงาน
103. ช่างฝีมือนัดหยุดงาน
104. กลุ่มวิชาชีพนัดหยุดงาน

### **การนัดหยุดงานต่างๆ ไปในภาคอุตสาหกรรม**

105. การนัดหยุดงานทั้งบริษัท
106. การนัดหยุดงานทั้งกลุ่มอุตสาหกรรม
107. การนัดหยุดงานเพื่อสนับสนุนอีกกลุ่มหนึ่ง

### **การประท้วงโดยจำกัดวง**

108. การนัดหยุดงานเพิ่มขึ้นทีละน้อย (detailed strike)
109. การนัดหยุดงานทีละบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรม (bumper strike)
110. การถ่วงงานให้ช้าลง
111. การทำงานแค่ตามคำสั่ง
112. การแจ้ง “ลาป่วย”
113. การนัดหยุดงานด้วยการลาออก
114. การนัดหยุดงานโดยจำกัดเวลาทำงาน
115. การนัดหยุดงานโดยเลือกไม่ทำงานบางประเภท

### **การนัดหยุดงานของแรงงานจากหลายอุตสาหกรรม**

116. การนัดหยุดงานโดยกลุ่มอุตสาหกรรมต่างๆ บางส่วน (generalized strike)
117. การนัดหยุดงานโดยกลุ่มอุตสาหกรรมต่างๆ ส่วนใหญ่ (general strike)

## การนัดหยุดงานร่วมกับการปิดกั้นทางเศรษฐกิจ

118. การหยุดกิจกรรมทางเศรษฐกิจทั้งหมดชั่วคราว (*Hartal*)

119. การปิดระบบเศรษฐกิจทั้งหมด (economic shutdown)

## วิธีการไม่ให้ความร่วมมือทางการเมือง

### การคัดค้านสิทธิอำนาจ

120. การระงับหรือเพิกถอนความภักดี

121. สาธารณชนหยุดสนับสนุน

122. การเขียนวรรณกรรมหรือกล่าวสุนทรพจน์เพื่อสนับสนุนการต่อต้าน

### ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือกับรัฐบาล

123. การคว่ำบาตรฝ่ายนิติบัญญัติ

124. การคว่ำบาตรการเลือกตั้ง

125. การคว่ำบาตรตำแหน่งงานและการจ้างงานของรัฐบาล

126. การคว่ำบาตรทบวงกรม องค์กร และหน่วยงานอื่นๆ ของรัฐบาล

127. การถอนตัวจากสถาบันการศึกษาของรัฐบาล

128. การคว่ำบาตรองค์กรที่รัฐบาลสนับสนุน

129. การไม่สนับสนุนเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย

130. การรื้อถอนป้ายบอกสถานที่

131. การไม่ยอมรับเจ้าหน้าที่ที่รัฐบาลแต่งตั้ง

132. การไม่ยอมยุบสถาบันต่างๆ ที่มีอยู่

### **ทางเลือกแทนการเชื่อฟังสำหรับประชาชน**

133. การปฏิบัติตามด้วยความลังเลและไม่เต็มใจ

134. การไม่เชื่อฟังเมื่อไม่มีคนสอดส่องดูแลโดยตรง

135. การไม่เชื่อฟังในระดับประชาชน

136. การขัดขืนโดยอำพราง

137. การขัดคำสั่งห้ามชุมนุมหรือห้ามจัดประชุม

138. การนั่งประท้วง

139. การไม่ให้ความร่วมมือกับการเกณฑ์ทหารและการเนรเทศ

140. การซ่อนตัว หลบหนี และปลอมตัว

141. การอารยขัดขืนกฎหมายที่ “ไม่ชอบธรรม”

### **ปฏิบัติการโดยเจ้าหน้าที่รัฐบาล**

142. เจ้าหน้าที่รัฐบาลหยุดช่วยเหลือบางเรื่อง

143. การขัดขวางเส้นทางการออกคำสั่งและส่งถ่ายข้อมูล

144. การหยุดและขัดขวางการทำงาน

145. ข้าราชการหยุดให้ความร่วมมือ (general administrative noncooperation)

146. ฝ่ายตุลาการหยุดให้ความร่วมมือ (judicial noncooperation)

147. เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายจงใจถ่วงงานและหยุดให้ความร่วมมือในบางงาน

148. การขัดขืนคำสั่ง

### **ปฏิบัติการโดยหน่วยงานรัฐบาลภายในประเทศ**

149. การหลีกเลี่ยงหรือถ่วงเวลาโดยใช้ข้อกฎหมายที่มีลักษณะกำกวม

150. หน่วยงานรัฐบาลในท้องที่ไม่ให้ความร่วมมือ

### **ปฏิบัติการโดยหน่วยงานรัฐบาลนานาชาติ**

151. การเปลี่ยนตัวแทนทางการทูตและตัวแทนอื่น ๆ

152. การถ่วงเวลาหรือยกเลิกนัดหมายทางการทูต

153. การไม่รับรองสถานะของรัฐบาล

154. การตัดขาดความสัมพันธ์ทางการทูต

155. การถอนตัวจากองค์การระหว่างประเทศ

156. การไม่เข้าเป็นสมาชิกองค์การระหว่างประเทศ

157. การไล่ออกจากองค์การระหว่างประเทศ

### **วิธีการแทรกแซงโดยไม่ใช้ความรุนแรง**

#### **การแทรกแซงทางจิตวิทยา**

158. การทุกริรียา (self-exposure to the elements)

159. การอดอาหาร

- a. การอดอาหารเพื่อสร้างแรงกดดันทางศีลธรรม
  - b. การอดอาหารเพื่อขู่บังคับ (hunger strike)
  - c. การอดอาหารแบบสัตยาเคราะห์
160. การพลิกกระบวนการพิจารณาคดี (reverse trial)
161. การก่อกวนราวี่โดยไม่ใช้ความรุนแรง

### **การแทรกแซงทางกายภาพ**

162. การเข้าไปนั่งประท้วง (sit-in)
163. การเข้าไปยืนประท้วง (stand-in)
164. การขึ้นรถขนส่งมวลชนโดยไม่ได้รับอนุญาต (ride-in)
165. การเข้าชายหาดหวงห้าม (wade-in)
166. การเดินประท้วงในอาคาร (mill-in)
167. การเข้าไปสวดมนต์ในศาสนสถานที่ยกเว้น (pray-in)
168. การเข้ายึดสถานที่โดยไม่ใช้ความรุนแรง
169. การระดมทิ้งสิ่งของจากท้องฟ้า
170. การบุกกรุกเขตหวงห้ามโดยไม่ใช้ความรุนแรง
171. การใช้ร่างกายขวางทางให้เจ้าหน้าที่ยอมถอยไป
172. การใช้ร่างกายขวางทางให้เจ้าหน้าที่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ไ

173. การยึดกุมพื้นที่โดยไม่ใช้ความรุนแรง (nonviolent occupation)

#### **การแทรกแซงทางสังคม**

- 174. การสร้างแบบแผนทางสังคมรูปแบบใหม่
- 175. การกรูเข้าไปขอรับบริการจนล้นระบบ
- 176. การยื้อเวลาช่วงที่ได้รับบริการ
- 177. การพูดแทรกขัดจังหวะในงานประชุมพบปะ
- 178. การแสดงละครการเมืองและประเด็นสังคมนอกสถานที่
- 179. การสร้างสถาบันทางสังคมทางเลือก
- 180. การสร้างระบบการสื่อสารทางเลือก

#### **การแทรกแซงทางเศรษฐกิจ**

- 181. การทำงานเกินกว่าที่ร้องขอ (reverse strike)
- 182. การนัดหยุดงานโดยอยู่เฝ้าที่ทำงาน (stay-in)
- 183. การเข้ายึดกรรมสิทธิ์ที่ดินโดยไม่ใช้ความรุนแรง
- 184. การขืนต้านแนวปิดล้อม (defiance of blockage)
- 185. การปลอมเอกสารและเงินตราเพื่อจุดประสงค์ทางการเมือง
- 186. การชิงซื้อก่อนฝ่ายตรงข้าม
- 187. การยึดทรัพย์สิน
- 188. การเทขายสินค้าเพื่อกดราคา (dumping)

189. การอุดหนุนช่วยเหลือบริษัท (selective patronage)
190. การสร้างตลาดทางเลือก
191. การสร้างระบบคมนาคมทางเลือก
192. การสร้างสถาบันเศรษฐกิจทางเลือก

### **การแทรกแซงทางการเมือง**

193. การเพิ่มภาระให้ระบบบริหาร
194. การเปิดเผยอัตลักษณ์ของสายลับ
195. การหาเรื่องถูกจับ
196. การอารยะขัดขืนกฎหมายที่ "เป็นกลาง"
197. การทำงานต่อไปโดยไม่ให้ความร่วมมือ
198. การสถาปนาอำนาจอธิปไตยและรัฐบาลคู่ขนาน